

EINDDOCUMENT JEUGDZORG

JANUARI 2015

Deze korte editie van de Stateninformatie Jeugdzorg betreft het einddocument, zoals toegezegd in de vorige editie van de Stateninformatie. Hiermee informeren wij u over de ontwikkelingen van de laatste maanden van 2014 en de stand van zaken van de transitie per 1 januari 2015.

De vorige editie van de Stateninformatie kunt u vinden op de [website van de provincie Utrecht](http://www.provincie-utrecht.nl).

1. Inleiding

Dit einddocument vormt de afsluiting van de periode waarin de provincie wettelijk verantwoordelijk was voor een belangrijk deel van de jeugdzorg. Terugblikkend op de afgelopen - met name voor gemeenten en jeugdzorg instellingen hectische - periode, kan geconstateerd worden dat er met grote inzet door alle partijen een goede basis is gelegd voor de zorg voor jeugd in de Utrechtse gemeenten. Tegelijkertijd kan ook worden geconstateerd dat met de overdracht naar gemeenten, de transformatie c.q. de gewenste vernieuwing nog niet volledig is gerealiseerd. Hoewel er zeker belangrijke stappen zijn gezet, zoals de invoering van de SAVE-werkwijze.

2. Terugblik laatste kwartaal 2014

A. Contractering zorgaanbod door gemeenten

Voor gemeenten en jeugdzorginstellingen was in de afgelopen periode het afsluiten van de contracten met betrekking tot de zorginkoop, prioriteit nummer één. Ondanks de zorgen die er waren (en ook nog zijn) rond de toereikendheid van de budgetten en de toepassing van het woonplaatsbeginsel, zijn er in alle regio's met alle aanbieders en Bureau Jeugdzorg Utrecht (BJU) contracten afgesloten.

In de regio's Utrecht West en Lekstroom zijn met aanbieder Intermetzo alleen contractafspraken gemaakt met betrekking tot de zittende cliënten. Dit vanwege onduidelijkheden rond de budgetten en het woonplaatsbeginsel. Hiermee is in ieder geval wel de zorgcontinuïteit gegarandeerd.

B. Ondertekening samenwerkingsovereenkomst SAVE

Op 11 december 2014 vond er een belangrijke mijlpaal plaats: de samenwerkingsovereenkomst SAVE is ondertekend. Betrokken partijen zijn alle Utrechtse gemeenten, inclusief Weesp en Wijdmeren en de SAVE-partners: BJU, de William Schrikker Groep en de Raad voor de Kinderbescherming Midden Nederland. Dit was een belangrijke voorwaarde om vanaf 1 januari 2015 ondersteuning en begeleiding te bieden aan ouders en jeugdigen die hulp in het drang- of dwangkader nodig hebben.

Met de samenwerkingsovereenkomst worden de afspraken rond jeugdbescherming juridisch geborgd in de 6 jeugdzorgregio's. De hernieuwde inrichting van de jeugdzorg betekent het onderschrijven van afspraken ten aanzien van het doel van de samenwerking, het helder maken van elkaars positie en het beschrijven van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden. De samenwerkingsovereenkomst voorziet hier in. Ook het calamiteitenprotocol maakt onderdeel uit van de overeenkomst.

Daarnaast gaan de jeugdzorgregio's samen met de SAVE-partners ook inhoudelijk een belangrijk partnerschap aan. Die verbinding is beschreven in het "Programma SAVE" en bevat de uitgewerkte SAVE-werkwijze en onderlinge afspraken tussen de SAVE-partners en lokale teams.

C. Start communicatiecampagne Veilig Thuis

Het Advies en Meldpunt Kindermishandeling (AMK) is per 1 januari 2015 is onderdeel geworden van de werkorganisatie "AMHK - Veilig Thuis". Daarbij is gebruik gemaakt van de resultaten van de proeftuin die in oktober 2014 ontwikkeld is. Om iedereen te informeren is eind december 2014 de gelijknamige communicatiecampagne van start gegaan. Veilig Thuis is de

integrale toegang voor professionals en inwoners als het gaat om signalen van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Voor meer informatie: zie www.veilig-thuis.nl.

D. Voorgenomen fusie Bureau Jeugdzorg Utrecht en Bureau Jeugdzorg Flevoland

Bureau Jeugdzorg Utrecht heeft eind 2014 te kennen gegeven, begin 2015 te gaan fuseren met Bureau Jeugdzorg Flevoland. Deze fusie hangt onder meer samen met de nieuwe (SAVE-) werkwijze en de eisen die in de Jeugdwet aan de gecertificeerde instellingen worden gesteld. De SAVE-werkwijze zal ook in de provincie Flevoland worden geïmplementeerd. Met het oog op deze ontwikkeling is er vanaf 1 januari 2015 gekozen voor een nieuwe naam voor de organisatie: Samen Veilig Midden Nederland. Het ministerie van Veiligheid en Justitie stelt voor de doorontwikkeling van de SAVE-werkwijze extra middelen beschikbaar.

E. Monitoring

De afgelopen jaren heeft de provincie Utrecht geïnvesteerd in een online monitoringsinstrument waarmee gestuurd kan worden op de prestaties van aanbieders van Jeugd- en Opvoedhulp. Dit instrument diende onder andere als bron voor de Stateninformatie. De Utrechtse regio's hebben voor 2015 met elkaar afgesproken om deze monitor door te ontwikkelen. Op deze manier kunnen gemeenten inzicht krijgen in en sturen op het gebruik van jeugdzorg. Doordat de Utrechtse regio's de gezamenlijke indicatoren zijn overeengekomen die zichtbaar moeten zijn in de nieuwe online monitor, wordt de registratielast bij de aanbieders van jeugd- en opvoedhulp beperkt. Bovendien wordt er aangesloten bij de indicatoren die de aanbieders ook voor de landelijke beleidsinformatie moeten aanleveren.

F. Week van de Jeugdzorg

Tijdens de Week van de Jeugdzorg kwamen ruim 100 jongeren uit de jeugdzorg bijeen in het Utrechtse Provinciehuis om hun mening te geven over de toekomst van de jeugdzorg. Zij gingen met elkaar in debat over actuele thema's uit de jeugdzorg. Bij het debat was ook een groot aantal Utrechtse wethouders aanwezig. De jongeren wilden, net als vorig jaar, dat hun tips en ideeën ten goede komen aan gemeenten. De winnaars van het debat mogen meedoen aan de finale van 'Nationale Jeugddebate' in de Tweede Kamer. Na afloop konden de jongeren deelnemen aan diverse (creatieve) workshops en konden wethouders 'diner daten' met enkele jongeren uit de jeugdzorg. Bekijk om een indruk te krijgen van de bijeenkomst het [beeldverslag](#).

G. Cliëntenbeleid - Bovenregionaal

Gemeenten hebben besloten om een aantal onderdelen van cliëntparticipatie bovenregionaal te organiseren. Voorstellen voor cliëntparticipatie in 2015:

- Het vertrouwenswerk wordt de komende drie jaar namens alle gemeenten landelijk ingekocht door de VNG, met het AKJ als hoofdaannemer. Voor cliënten uit de jeugdzorg in de provincie Utrecht verandert er in principe niets, aangezien AKJ momenteel reeds werkzaam is in de provincie Utrecht.
- Klachtencommissie: deze wordt in stand gehouden op bovenregionaal niveau. De gemeentelijke werkgroep onderzoekt op dit moment hoe de klachtencommissie voor de lokale teams op een efficiënte manier georganiseerd kan worden.
- Participatie/JIJ Utrecht: de gemeentelijke werkgroep is op dit moment bezig met de opdrachtformulering richting JIJ Utrecht. De nadruk komt hierbij te liggen op ondersteuning cliëntenraden en de afname van de JIJ-meter. Ook de domeinen Jeugd GGZ en LvB worden hierin meegenomen.

H. Najaarsbijeenkomst Jeugdzorg "Van Provincie naar Gemeenten"

Op 11 december 2014 vond de Najaarsbijeenkomst Jeugdzorg "Van Provincie naar Gemeenten" plaats. Alle partijen die zich de laatste jaren voor jeugdzorg hebben ingezet kwamen in het Utrechtse provinciehuis bijeen om stil te staan bij wat gezamenlijk is bereikt. De

provincie Utrecht bedankte al haar partners voor de samenwerking. Wethouders, zorginstellingen, jongeren en gemeenteambtenaren maakten van de gelegenheid gebruik om ook de provincie te bedanken voor al haar inzet. Tijdens de bijeenkomst werden de aanwezigen toegesproken door staatssecretaris Van Rijn die alle partijen veel succes toewenste. Lees en bekijk [hier](#) het volledige beeldverslag.

1. Wachtlijsten

Tot en met september 2014 was er een stijging van de wachtlijst te zien, ondanks een volledige bezetting van de beschikbare capaciteit. De inzet van de zorgaanbieders in wijkteams (totaal circa 60 fte) was hier mede debet aan. In het laatste kwartaal van 2014 heeft de provincie extra autonome middelen ingezet om ervoor te zorgen dat er op 1 januari 2015 geen jeugdigen langer dan 9 weken op de wachtlijst zouden staan. Met deze middelen konden de zorgaanbieders cliënten op de wachtlijst vanaf 1 oktober 2014 in zorg nemen. Hierdoor kan een aantal zorgprofessionals in 2015 voorsnog behouden blijven en kan bestaande zorg in de lucht worden gehouden. Gemeenten krijgen hierdoor langer de tijd voor transformatie.

In totaal heeft de provincie € 2.9 mln. ingezet. Hiermee zijn 145 cliënten in zorg genomen (97 ambulante, 27 dagbehandeling, 19 KTC en 2 pleegzorg). Te zien is dat dit tot een aanzienlijke daling in de wachtlijst heeft geleid.

Ten tijde van het schrijven van dit stuk waren de wachtlijstgegevens tot december 2014 beschikbaar. Op peildatum 1 december 2014 stonden er 95 jeugdigen op de bruto wachtlijst en 20 jeugdigen op de netto wachtlijst (zie onderstaande grafiek).

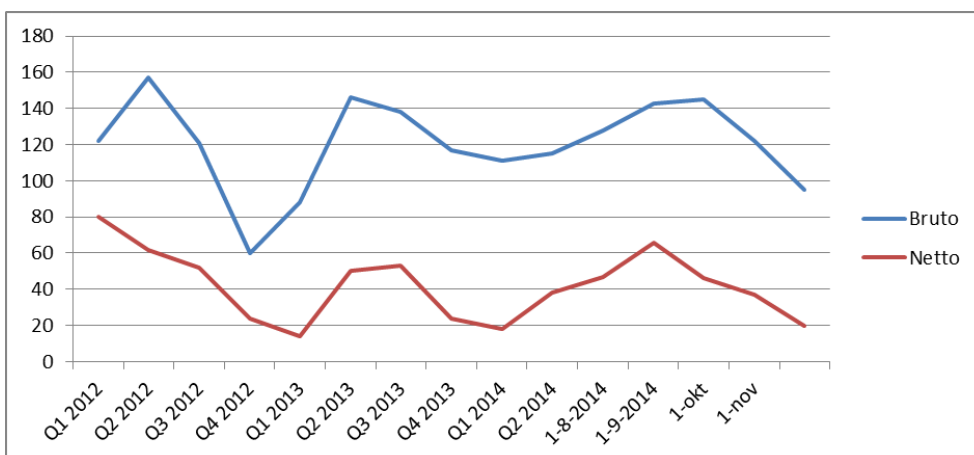
De stand van de wachtlijst per 31 december 2014 zal vanaf 16 januari 2015 [hier](#) te vinden zijn.

Definities

De bruto wachtlijst bestaat uit jeugdigen die al een vorm van geïndiceerde jeugdzorg ontvangen en voor vervolgzorg zijn aangemeld (trajectzorg), en uit jongeren die (conform de prioriteitenladder) met ambulante hulp zijn gestart in afwachting van, of ter voorkoming van de zwaardere geïndiceerde zorg.

De netto wachtlijst bestaat uit jeugdigen die langer dan 9 weken wachten op provinciaal gefinancierde jeugdzorg en die in de wachtperiode geen enkele vorm van provinciaal gefinancierde jeugdzorg ontvangen.

Grafiek: Verloop bruto en netto wachtlijst

J. 5e (slot-)rapport TSJ

In de vijfde en laatste rapportage (december 2014) kijkt de TSJ naar de opgave van het verwezenlijken van de transformatie. De TSJ constateert dat er heel veel werk is verricht door gemeenten en aanbieders in de laatste maanden en de basisstructuur voor de nieuwe taken van gemeenten staat. De focus op de transitie heeft zich hierbij verengd tot de totstandkoming van de contracten tussen gemeenten en aanbieders. De ambities met betrekking tot de transformatie zijn hierbij niet gewijzigd maar wel naar de achtergrond verdrongen.

De TSJ houdt echter wel zorgen bij de inrichting van de lokale toegangsfunctie en bij de garantie van zorg voor bestaande cliënten, nieuwe cliënten en het hulpaanbod. Zij verwacht wel dat de zorg voor bestaande cliënten in 2015 zal worden gegarandeerd. Veel werkzaamheden om de transitie te bewerkstelligen, moeten nog in 2015 worden opgepakt of afgerond. Bij het inkoopproces voor 2016, dat al in het voorjaar van 2015 moet starten, ziet de TSJ het risico dat dit proces moeizaam zal verlopen. Dit als gevolg van onzekerheden over budget voor gemeenten in 2016, gebrek aan realisatiecijfers over de eerste maanden van 2015 en onzekerheid bij aanbieders over de consequenties van verdere bezuinigingen.

De TSJ trekt hieruit de volgende conclusies:

- Het risico bestaat dat het jaar 2015 weinig ruimte biedt voor het actief bevorderen van de transformatie door gemeenten.
- De partners in het jeugdveld zullen capaciteit, tijd, middelen en informatie voor de transformatie moeten vrij maken, om dit risico te vermijden.
- Transformatie moet actief binnen het jeugdstelsel gefaciliteerd en georganiseerd worden.

De TSJ voorziet de partners in het jeugdveld daarom van de volgende aanbevelingen:

1. Rijk: initieer dat partners in het jeugdveld afspraken maken om tot een 'transformatieagenda' te komen waarin de verantwoordelijkheden worden neergelegd en afspraken worden gemaakt om in samenwerking de transformatiedoelstellingen dichterbij te brengen.
2. Gemeenten: verstevig je rol van financier en opdrachtgever en zorg voor het uitwerken van de transformatiedoelstellingen, in samenwerking met de partners in het jeugdveld en maak dit leidend voor het handelen als opdrachtgever.
3. Aanbieders: ontwikkel in samenwerking met gemeenten en beroepsorganisaties een aanbod van jeugdhulp dat zich richt op het behalen van de transformatiedoelstellingen.
4. Beroepsorganisaties, opleidingen en kennisinstituten: pak in samenwerking met elkaar de opgaven op om een adequate basisinfrastructuur voor kennis in het jeugdveld op te zetten.

De rol van de TSJ om kritisch te kijken naar het decentralisatieproces is na de 5e rapportage beëindigd. De TSJ spreekt de hoop uit dat andere partners in het jeugdveld haar rol zullen overnemen.

3. Inzet Provincie Utrecht in 2015

Met ingang van 1 januari 2015 heeft de provincie geen wettelijke taak meer op het dossier zorg voor de jeugd. In de afgelopen periode hebben bestuurders van gemeenten echter aangegeven in de eerste helft van 2015 graag nog tijdelijk beroep te doen op ondersteuning door de provincie Utrecht. Samen met betrokken gemeenten en jeugdzorgorganisatie is een inventarisatie gedaan, waar de ondersteuning van de provincie uit zou kunnen bestaan. De provincie heeft als uitgangspunt dat deze ondersteuning vraaggericht moet zijn. Op basis van deze inventarisatie, zal de inzet van de provincie de komende periode (tot uiterlijk 1 juli 2015) bestaan uit:

A. Ondersteuning gemeenten bij het (bovenregionale) proces

- Het nog enige tijd continueren van het beschikbaar stellen van een procescoördinator, met als taken inhoudelijke agendavoorbereiding van de overleggen, centrale coördinatie van bovenregionale agenda en overleggen.
- Leveren van een procesondersteuner voor het maken van verslagen, plannen van overleggen en het bijhouden van het Netwerk Jeugd.
- Enkele malen beschikbaar stellen van een voorzitter voor bepaalde overleggen.
- Beschikbaar stellen van het provinciehuis als locatie voor bovenregionale overleggen.

B. Bieden van ondersteunende producten

- Beschikbaar stellen van Netwerk Jeugd (t.b.v. delen van informatie).
- Tijdelijk behouden van de website www.provincie-utrecht.nl/jeugdzorg als doorverwijsfunctie naar de (nieuwe) partners.
- Tevens is er behoefte aan ondersteuning vanuit de ADD-groep met betrekking tot beleidsinformatie en efficiënt gebruik van capaciteit.

C. Leveren van expertise

- Inzet van in- of externe expertise t.b.v. een (boven-)regionale vraag, bijvoorbeeld over 'monitoring'.
- Inzet van het team jeugdzorg bij specifieke vragen uit de regio's. Dit loopt via regionale contactpersonen in afstemming met de beschikbare competenties en capaciteit in het team jeugdzorg.
- Detachering uit het provinciale team jeugdzorg, mits de vraag overeenstemt met beschikbare competenties en capaciteit.

D. Ondersteuning jeugdzorginstellingen

- Ook de zorgaanbieders hebben behoefte aan een onafhankelijke ondersteuning in de rol van voorzitter of coördinator.

E. Ondersteuning cliëntenorganisaties

- Blijven agenderen van dit thema op bovenregionale overleggen.

4. Financiën

Een eerste (voorlopige) inschatting van de uitkomst over 2014 laat een voordelig saldo op de autonome middelen jeugdzorg zien van bijna € 1 mln. In de komende periode vindt met de relevante partners afstemming plaats of een extra impuls op het gebied van de transformatie gewenst is.

